

Πηγή: ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ Σελ.: 94 Ημερομηνία έκδοσης: 12-03-2023
Αρθρογράφος: Επιφάνεια 1154.42 cm² Κυκλοφορία: 32170
Θέματα: ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

6 14 ΤΟ ΒΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ 12 ΜΑΡΤΙΟΥ 2023

Αβι Αβιτάλ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΑ ΒΙΔΟ

Παρατηρώντας το ασφυκτικό πρόγραμμά του, αισθάνεσαι πως ο χρόνος δεν είναι ποτέ αρκετός για τον Αβι Αβιτάλ, τον διασημότερο αυτή τη στιγμή μαντολινίστα που ειδικεύεται στο κλασικό ρεπερτόριο: Το περασμένο φθινόπωρο ο 45χρονος καλλιτέχνης από το Ισραήλ βρισκόταν σε περιοδεία στις μεγαλύτερες πόλεις της Αυστραλίας. Ακολούθως πραγματοποιήσε εμφανίσεις με το ανασάμπλ του στη Γερμανία, στην Πολωνία, στο Βέλγιο, στη Γαλλία, στη Μάλτα και στην Ελβετία και (ενδιάμεσα) ασχολήθηκε με την προετοιμασία του νέου άλμπουμ του (ηχογραφέι εδώ και χρόνια για την Deutsche Grammophon) που θα κυκλοφορήσει το καλοκαίρι. Περιλαμβάνει συνθέσεις του Βιβάλνι, του Μπαχ και άλλων δημιουργών που έχουν γράψει μουσική για μαντολίνο ή που έργα τους έχουν μεταγραφεί για το εν λόγω όργανο. Από τις αρχές Μαρτίου ο Αβιτάλ βρίσκεται στις ΗΠΑ, σε μια ακόμα περιοδεία, αυτή τη φορά με την Ακαδημία του Αγίου Μαρτίνου των Αγρών. Αμέσως μετά έρχεται η σειρά της Ελλάδας: Ο πολυβραβευμένος βιρτουόζος στις 18 Μαρτίου θα συμπράξει με την Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης στο Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης για να ερμηνεύσει το Κοντσέρτο αρ. 1 για πλήκτρα σε ρε ελάσσονα, BWV 1052, στη μεταγραφή του για μαντολίνο. Ακολούθως τα ταξίδια του θα συνεχιστούν με ακόμα περισσότερες εμφανίσεις στη Γερμανία, στην Ελβετία, στη Βρετανία, στον Καναδά, στην Τουρκία και στο Ισραήλ.

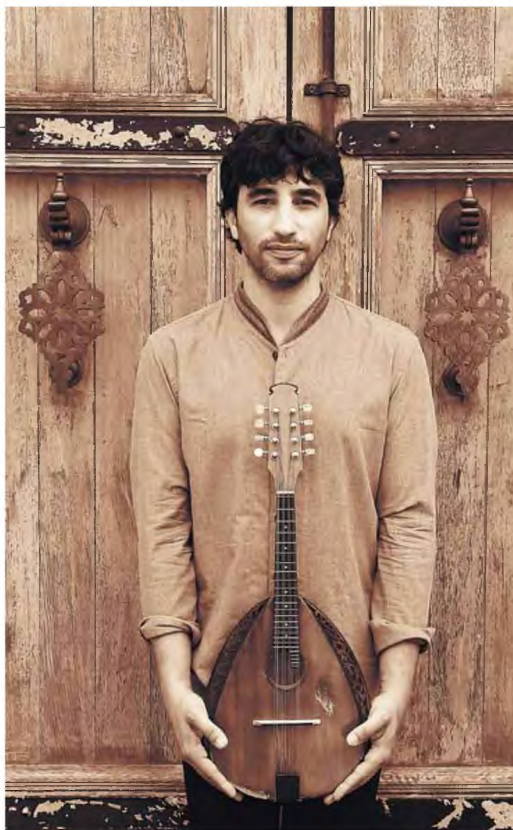
Εκείνο που κάνει ακόμα πιο εντυπωσιακό το ασφυκτικό πρόγραμμά σας είναι πως, λόγω της ιδιαιτερότητας του μαντολίνου, κυρίως λόγω του περιορισμένου ρεπερτορίου του, δεν περιορίζεστε μόνο στις εμφανίσεις και στις ηχογραφήσεις, αλλά κάνετε ο ίδιος πολλές από τις μεταγραφές των έργων που παρουσιάζετε. Πότε προλαβαίνετε;

«Η αλήθεια είναι πως δεν προλαβαίνω (ό.α.: γελάει), δεν έχω τον χρόνο που θα ήθελα, κάνω όμως ό,τι μπορώ. Όπως σουατά είπατε, το μαντολίνο είναι ένα όργανο με περιορισμένο ρεπερτόριο, αναφέρονται βιβλίοις στο κλασικό ρεπερτόριο. Ακριβώς επειδή δεν είναι πολλοί οι συνθέτες που έχουν γράψει έργα για σόλο μαντολίνο, καλόμια να δημιουργήσω ο ίδιος ένα ρεπερτόριο. Κάνω λοιπόν μεταγραφές πάνω σε κομμάτια που έχουν γραφτεί για άλλα όργανα. Επίσης ζητώ από σύγχρονους συνθέτες να γράψουν νέα κομμάτια για μαντολίνο. Έτσι μπορώ στις εμφανίσεις μου να παρουσιάω και παλιά και νέα κομμάτια».

Υπάρχει, αλήθεια, ενδιαφέρον από τους σύγχρονους συνθέτες; Ανταποκρίνονται εύκολα όταν τους ζητούν να γράψουν κάτι για εσάς;

«Ναι, φυσικά! Παρακολούθη με πραγματικά μεγάλο ενδιαφέρον πως οι διάφοροι συνθέτες αντιλαμβάνονται το μαντολίνο και πως το χρησιμοποιούν στα έργα τους. Είναι εντυπωσιακό με πόσους διαφορετικούς τρόπους μπορεί κάποιος να γράψει για ένα όργανο όπως αυτό».

Την ίδια στιγμή, εσείς απολαμβάνετε την ελευθερία που να επιλέγετε έργα, να τα μεταγράφετε για μαντολίνο και να τα ερμηνεύετε ή όλο αυτό γίνεται από ανάγκη; Εννοώ, μήπως θα

«Καλούμαι να επαναπροσδιορίσω ένα όργανο και να φτιάξω ρεπερτόριο για αυτό. Είναι μια μεγάλη πρόκληση» λέει ο Αβι Αβιτάλ

Ιταλία, άλλους στην αμερικανική κάντρι, ένας Έλληνας θα μιλήσει, είμαι σίγουρος, για παραδοσιακά και για τα λαϊκά τραγούδια του και για τη "σύμφαση" του μαντολίνου με το μπουζούκι. Τι θέλω να πω; Πως το μαντολίνο υπάρχει σε κάθε κουλτούρα, στον ήχο της παραδοσιακής μουσικής πολλών, πάρα πολλών λαών. Ακούγεται και δίπλα στο μπουζούκι, και δίπλα στο ούτι, και δίπλα στο σιτάρ. Μπορεί να μιλήσει σε όλες τις κουλτούρες ακόμα και σήμερα. Το φολκλόρ στο οποίο αναφέρονται δεν είναι παλιό και πεθαμένο, είναι ζωντανό και διαχρονικό».

Εσείς πώς και ασχολήθηκετε με αυτό το όργανο;

«Πίσω στο Ισραήλ είχαμε έναν γείτονα που έπαιζε μαντολίνο. Όταν ήμουν μικρός, μου άρεσε αυτός ο γλυκός, ο τρυφερός και φιλικός, θα έλεγα, ήχος. Και με γοήτευε η όλη διαδικασία: Να αγχίζεις τις χορδές και να βγαίνει αυτός ο ήχος. Μου φαίνόταν υπέροχο!».

Ποιο είναι οι μουσικοί που σας επηρέασαν;

«Δεν μπορώ να μετρήσω τις επιρροές, είναι πάρα πολλές, από όλα τα είδη της μουσικής. Δεν θα μπορούσα όμως να μην αναφέρω πρώτο τον κλαρινετίστα Γκιόρτζι Φέιντμαν, έναν σπουδαίο μουσικό που τώρα είναι 86 ετών. Τον θεωρώ μέντορά μου, του οφείλω πολλά!».

Ποια είναι η μεγαλύτερη δυσκολία που αντιμετωπίσατε ως σολίστας του μαντολίνου;

«Το να αλλάξω την ιδέα που έχουν πολλοί άνθρωποι για το όργανο. Να τους πείσω πως δεν είναι μόνο το φολκλόρ που έχουν στο μυαλό τους. Και υπάρχει πάντα και η δυσκολία του ρεπερτορίου: Αν ήμουν πιανίστας, θα είχα να διαλέξω ανάμεσα σε εκατοντάδες έργα, θα μπορούσα να πάρω μέρος σε δεκάδες διαγωνισμούς, όλα θα ήταν πιο απλά, πιο εύκολα. Τώρα καλούμαι να επαναπροσδιορίσω ένα όργανο και να φτιάξω ρεπερτόριο για αυτό. Είναι μια μεγάλη πρόκληση».

Διδάσκατε; Υπάρχουν νέα παιδιά που τα ενδιαφέρει να ακολουθήσουν μια καριέρα σαν τη δική σας;

«Δεν διδάσκα, όχι επειδή δεν με ενδιαφέρει αλλά επειδή δεν προφταίνω, δεν έχω τον χρόνο. Είμαι πολύ απορροφημένος με το να εμφανίζομαι σε όλον τον κόσμο».

Τι συμβουλή θα δίνετε σε έναν νέο σολίστα του μαντολίνου;

«Είναι ένα όργανο πολύ ιδιαίτερο, ένα όργανο μοναδικό που σου δίνει την ευκαιρία να εξερευνήσεις πολλά ήδη από το φολκλόρ, ως το κλασικό και το σύγχρονο. Γνωρίζω το, αγαπώ το και βρες τη δική σου φωνή μέσα από το μαντολίνο».

«ΤΟ ΜΑΝΤΟΛΙΝΟ ΜΙΛΑΕΙ ΣΕ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΚΟΥΛΤΟΥΡΕΣ»

Ο διάσημος βιρτουόζος ερμηνεύει Μπαχ συμπράττοντας με την Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης

προτιμούσατε να υπήρχε έτοιμο ένα πιο πλούσιο ρεπερτόριο;

«Το να δημιουργώ το δικό μου ρεπερτόριο είναι κάτι που το έμαθα από τα πρώτα στάδια της καριέρας μου και δεν σας κρύβω πως το απολαμβάνω ιδιαίτερα, είναι εξαιρετικά δημιουργικό. Γιατί μπορώ να παίξω τη μουσική που μου αρέσει. Μουσική στην οποία πιστεύω και που μέσα από αυτή έχω να πιο κάτι ουσιαστικό. Όλο αυτό είναι και ένα εξαιρετικό ενδιαφέρον πείραμα για μένα. Κάθε φορά που παίξω μια μεταγραφή πάνω σε ένα φημισμένο κομμάτι, όπως το κομμάτι του Μπαχ που θα ερμηνεύσω στη Θεσσαλονίκη, αναρωτιέμαι ποια είναι η αξία της μεταγραφής, αυτού που ακούει ο ακροατής».

Ποια λοιπόν μπορεί να είναι η αξία μιας μεταγραφής;
«Μπορεί να λειτουργήσει ως μια φρέσκια εμπειρία πάνω σε συνθέτες, όπως ο Μπαχ,

που έχουν γράψει για παλιά όργανα. Για το τσέμπλο, ας πούμε. Με το μαντολίνο ένα έργο γνωστό μπορεί να ακουστεί, να αποκαλυφθεί αλλιώς στο κοινό. Ακόμα και με μια φολκλόρ αίσθηση, για να αναφερθώ στον τρόπο με τον οποίο έχουν χρησιμοποιήσει το μαντολίνο συνθέτες όπως ο Μπάρτοκ και ο Ντε Φάλια. Πρόκειται εξάλλου για όργανο που αναδεικνύει τα αρώματα του φολκλόρ».

Όμως η έννοια του φολκλόρ είναι συνδεδεμένη με το παλιό. Πόσο μπορεί να ενδιαφέρει έναν σύγχρονο καλλιτέχνη και πώς μπορεί να μιλήσει σε ένα σύγχρονο κοινό;

«Πάντα ρωτώ έναν νέο συνθέτη που πρόκειται να μου γράψει κάτι "τι σημαίνει το μαντολίνο για εσένα"; Ακούω τόσο πολλές διαφορετικές απαντήσεις. Άλλους τους ταξιδεύει με τρόπο ρομαντικό στην

Το πρόγραμμα της συναυλίας της ΚΟΘ με τον Αβι Αβιτάλ περιλαμβάνει τα έργα: «Ο τάφος του Κουπερέν» του Ραβέλ, Κοντσέρτο αρ. 1 για πλήκτρα σε ρε ελάσσονα, BWV 1052 σε μεταγραφή του για μαντολίνο του Μπαχ, και Συμφωνία αρ. 3 σε λα ελάσσονα, έργο 56 («Σκακιού») του Μέντελσον-Μπαρόλντι. Μουσική Διεύθυνση Φίλιπ Φορζέ.